

הכרזה על מצב חירום לפי סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, להציע לכנסת להכריז על מצב חירום, לפי סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה, לתקופה של שנה אחת, בהמשך להכרזה הקודמת של הכנסת מיום י"ד באייר התשע"ד (14 במאי 2014), שתוקפה עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014). כל אחד משרדי הממשלה, בתיאום עם משרד המשפטים, יפעל לקידום הניתוק של החקיקה שבתחום אחריותו מהזיקה להכרזה על מצב החירום, ובכלל זה קידום חקיקה ראשית וחקיקת משנה, שתאפשרנה את ביטול הצווים לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957.

השרים ידווחו לממשלה על פעולותיהם לשם ביצוע החלטה זו עד ליום ז' בתשרי התשע"ו (20 בספטמבר 2015).

דברי הסבר

רקע כללי

א. ביום י"ד באייר התשע"ד (14 במאי 2014) הכריזה הכנסת על מצב חירום עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014). הכרזה זו ניתנה לפי סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה, אשר קובע כי "ראתה הכנסת שקיים במדינה מצב של חירום רשאית היא, ביוזמתה או על פי הצעת הממשלה, להכריז על מצב חירום".

ב. מצב החירום קיים בישראל ברציפות מאז חודש אייר תש"ח (מאי 1948), תחילה מכוח הכרזה של מועצת המדינה הזמנית לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948 ולאחר מכן, החל מהכנסת ה-14, מכוח הכרזות של הכנסת לפי חוק-יסוד: הממשלה. לעניין זה, קובע סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה כי תקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום לא תעלה על שנה, וכי בידי הכנסת הסמכות לחזור ולהכריז על מצב חירום.

סעיף 69(ב) לתקנון הכנסת קובע כי אם הממשלה מציעה שהכנסת תחזור ותכריז על מצב חירום, על הממשלה להעביר את הצעתה אל יושב ראש הכנסת ואל הוועדה המשותפת של ועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה חוק ומשפט לעניין הכרזה על מצב חירום לא יאוחר משישים ימים לפני תום מצב החירום.

ג. מוצע, כי בשל המצב הביטחוני-מדיני הקיים היום במדינה, תציע הממשלה לכנסת לשוב ולהכריז על מצב חירום לתקופה של שנה.

שורה של חוקים חיוניים, אשר חלקם מקנים סמכויות נחוצות לשם התמודדות עם המצב הביטחוני השורר היום במדינה, תלויים בהמשך תוקפה של ההכרזה על מצב החירום ובכללם:

חוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת-חירום, התש"י-1949;

פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948;

חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), התשל"ט-1979;

פקודת הארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (יציאה לחוץ לארץ), התש"ט-1948 ;

חוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], התשל"ג-1973 ;

חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957.

ד. הנסיבות הביטחוניות השוררות במדינה מחייבות את המשך קיומן של הסמכויות המוקנות בחלק מהחוקים האמורים לעיל, וזאת בשל הצרכים של גורמי הביטחון לשם המלחמה בטרור. שירות הביטחון הכללי, משטרת ישראל ומשרד הביטחון דיווחו כי במהלך השנים האחרונות נעשה שימוש בחלק מן הסמכויות המעוגנות בחוקי החירום האמורים. בחודשים שחלפו מאז החלטת הממשלה האחרונה בעניין הכרזה על מצב חירום (מיום ה-14.5.2014), נעשה שימוש במספר מקרים בסמכויות לפי פקודת מניעת טרור לצורך העמדה לדין של אנשים המעורבים בטרור וכן במקרים אחדים לצורך הוצאת צווי סגירה נגד מוסדות הפועלים מטעם ארגוני טרור. כמו כן, אדם אחד נעצר במעצר מנהלי לפי חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים). בנוסף, נעשה שימוש בסמכות לאסור על יציאתם לחו"ל של מספר אנשים מכוח פקודת הארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ). מעבר לכך במהלך מבצע 'צוק איתן' עשה שר הביטחון

שימוש בסמכותו לתת צו לתפיסת מקרקעין פעם אחת לשם הצבת מערכת כיפת ברזל מכוח חוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת חירום. גורמי הביטחון האמורים מדגישים כי קיים עדיין צורך מהותי בשימור חוקי החירום הביטחוניים, אשר מקנים כלים משפטיים חיוניים במלחמה בטרור, וזאת עד להשלמת הליכי חקיקתם של חוקים חלופיים. אם תחול החמרה במצב הביטחוני יעלה הצורך בהפעלת הסמכויות המוקנות בחוקים אלה וחיוניות השימוש בהם תגבר.

ה. יש לציין כי במאי 2012 החליט בית המשפט הגבוה לצדק למחוק את העתירה שהגישה בשנת 1999 האגודה לזכויות האזרח בישראל נגד החלטת הכנסת להכריז על מצב חירום. זאת, מן הטעם כי "העתירה מיצתה עצמה, אף שאמנם לא תמה המלאכה". בהתחשב ב"נסיבות דהיום ונוכח מכלול הצעדים שננקטו", קבעו השופטים כי מעורבותם "אינה נדרשת עוד לעת הזאת, בלא שנעלו דלתות לעתיד לפי הצורך". בית המשפט הדגיש כי "המלאכה עודנה מרובה, אך לעת זו יש להותיר את המשך התהליך לרשויות המוסמכות תוך המסר כי מה שהחל לפני למעלה מעשר שנים, ראוי שיגיע לסיומו הלא רחוק".

ו. גם לאחר מחיקת העתירה בעניין, נמשכת באופן רציף עבודת המטה הבין-משרדית, אותה מרכז משרד המשפטים, לניתוק החקיקה ממצב החירום. במהלך כהונתה של הכנסת ה-18 נעשתה העבודה בפרויקט זה אינטנסיבית במיוחד בעקבות מעקב ופיקוח נמרץ של צוות המעקב של הוועדה המשותפת לוועדת החוץ והביטחון וועדת חוקה, חוק ומשפט לעניין הכרזה על מצב חירום שהוקם למטרה זו. בכנסת הנוכחית הוקמה וועדת משנה לוועדה המשותפת לוועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה חוק ומשפט בעניין הכרזה על מצב חירום, כדי להמשיך את עבודת הצוות מהכנסת הקודמת. וועדת המשנה מקיימת דיונים מעת לעת עם כלל משרדי הממשלה שבאחריותם חקיקה התלויה בהכרזה על מצב החירום ודורשת לקבל מהם עדכונים שוטפים על התקדמות העבודה בעניין.

רצ"ב מכתב שנשלח ממחלקת יעוץ וחקיקה במשרד המשפטים אל יושב ראש הוועדה המשותפת לעניין הכרזה על מצב חירום ביום 29 באפריל 2014, המתאר את עיקרי הדברים בעניין עבודת הממשלה לניתוק החקיקה ממצב החירום, לקראת חידוש ההכרזה על מצב חירום מיום 14 במאי.

ז. בחודשים אשר חלפו מאז מכתב זה נרשמה התקדמות לגבי החלפת החוקים אשר תלויים במצב חירום, ובעיקר לגבי החלפת צווי הפיקוח אשר הוצאו מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957. להלן, ראשית, עדכון לעניין ההתקדמות שחלה בהחלפת החוקים אשר תלויים במצב חירום. בפסקה הבאה יובאו עיקרי הדברים אשר להתקדמות שחלה בהחלפת צווי הפיקוח.

1. **הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"א-2011**: כאמור במכתב העדכון, הצעת חוק זו עברה קריאה ראשונה במליאת הכנסת ב-2011, והוחל עליה דין רציפות בנובמבר 2013. בהמשך לכך יש להוסיף כי הדיונים בוועדת החוקה, חוק ומשפט להכנת הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית החלו בחודש פברואר שנה זו. במהלך מושב הכנסת הקודם קוימו סדרת דיונים בהצעת החוק, אשר עתידים להתחדש במושב הכנסת הקרוב.

2. **הצעת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים** (תיקון)(ביטול פרק שני 3 – סייגים

לעסקאות בציד צבאי), התשע"ב – 2012, אושרה בקריאה שניה ושלישית בכנסת ביום 7 ביולי 2014 ופורסמה ברשומות (ס"ח התשע"ד, עמ' 595 מיום 15 ביולי 2014).

3. בשל חשיבות הדבר, נזכיר גם כי תזכיר חוק לתפיסת מקרקעין לצרכים דחופים, התשע"ד-2013, אשר נועד להחליף את החוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת חירום, התש"י-1949, הופץ על ידי משרד הביטחון בנובמבר 2013, וכעת מתקיימים דיונים בין משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, לשם גיבושה של טיוטת חוק שתובא לאישור ועדת השרים לחקיקה ברבעון האחרון של שנת 2014.

מלבד חוקים אלה, קיימים עוד שבעה חוקים שתלויים במצב חירום, באופן מלא או ביחס לסעיפים אחדים. עבודת משרדי הממשלה נמשכת בעניינם, אך טרם הבשילה כדי הצעות חוק.

ח. בנוסף ממשיכה גם עבודת משרדי הממשלה בעניין ניתוקם ממצב חירום של צווים שהוצאו מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התש"ח-1957, התלוי כאמור אף הוא בהכרזה על מצב חירום. כיום נותרו 53 צווים בתוקף, לאחר שבכנסת הקודמת בוטלו יותר ממאה. יש לציין כי צווי הפיקוח שעדיין בתוקף מצריכים החלפה בחקיקה ראשית או בחקיקת משנה קודם לביטולם, ולגבי חלק ניכר מהם מדובר בהסדרה של פעילות משקית רחבה, הדורשת תיקוני חקיקה מקיפים. בהקשר זה נזכיר, כאמור במכתב העדכון כי ביטולו של צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שמן מינרלי בייצור מזון), התשמ"א-1980 פורסם ברשומות אולם יכנס לתוקף מיום כניסתו לתוקף של תקנות בריאות הציבור (מזון) (שימוש בשמן מינרלי בעת ייצור לחם), שנה מיום פרסומן (ק"ת 7372, עמ' 1093, 28.4.2014).

להלן עיקרי ההתקדמות החקיקתית שחלה מאז נשלח מכתב העדכון ביום 29 באפריל 2014:

ועדת הכלכלה של הכנסת מקיימת כעת דיונים בשתי הצעות חוק: הצעת חוק רישוי שירותים לרכב, התשע"ג-2013 שתביא לביטולם של חמישה צווים ושעברה בקריאה ראשונה ביום 24.6.2013, והצעת חוק הגז (בטיחות ורישוי) (תיקון מס' 4), התשע"ב-2012, שהוחל עליה דין רציפות ביום 6.1.2014 ושעתידה להיות תחליף לחמישה צווים. מלבד זאת, חלה התקדמות בהליך החקיקה של שלוש הצעות חוק ממשלתיות, שכל אחת מהם נועדה להחליף צו אחד נוסף: הצעת חוק הסדרת העיסוק בהדברת מזיקים לאדם, התשע"ד-2014 (הצ"ח ממשלה 861, עמ' 482, 18.3.14) עברה קריאה ראשונה במליאת הכנסת בתאריך 17.6.2014. הצעת חוק להסדרת הצבת כוורות וייצור דבש, התשע"ד-2014 (הצ"ח ממשלה 859, עמ' 480, 12.3.2014) והצעת חוק הפיקוח על צעצועים מסוכנים, התשע"ג-2013, (הצ"ח ממשלה 863, עמ' 526, 18.3.2014), עברו קריאה ראשונה במליאת הכנסת בתאריך 19.5.2014. מועדי דיונים בוועדות הכנסת לגבי מרבית הצעות חוק אלה כבר נקבעו, ועתידים להתקיים במושב הכנסת הקרוב.

נוסיף עוד כי בחודש אוגוסט האחרון ועדת הכלכלה בכנסת אישרה את תקנות הגנת הצרכן (אחריות ושירות לאחר מכירה) (מחמם מים), התשע"ד – 2013, שיכנסו לתוקף ביום 1.1.2015 אשר מאפשרות את ביטולו של צו הפיקוח (מחממי מים סולאריים וחשמליים חד-דירתיים), התשמ"ד-1983, התקנות טרם פורסמו ברשומות.

משרד הכלכלה אף הפיץ במהלך חודש יוני תזכיר חוק לתיקון פקודת הבטיחות בעבודה (תיקון- מעליות) התשע"ד 2014, שנועד להחליף את צו הפיקוח על מצרכים ושירותים

(התקנת מעליות ומתן שירות למעליות), התשמ"ג-1984.
טרם סיום נציין כי ביום 12.8.2014 אישרה ועדת הכלכלה של הכנסת את צו הגז (בטיחות ורישוי) (מכלי גפ"מ מיטלטלים), התשע"ד-2014 כהוראת שעה למשך שנתיים. צו זה נועד להחליף שני צווי פיקוח, צו הגז (בטיחות ורישוי) מכלי גפ"מ מיטלטלים, התשע"א-2011 וצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון ומילוי מכלי גז), התשנ"א-1991. בשל החלטת ועדת הכלכלה של הכנסת לאשר את צו הגז (בטיחות ורישוי) (מכלי גפ"מ מיטלטלים) התשע"ד-2014 למשך שנתיים בלבד, ולא כהוראת קבע כהצעת משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים, השר טרם חתם על הצו, ושוקל את צעדיו.
לבסוף, נזכיר כי בימים אלה מונחות על שולחן של ועדות שונות בכנסת תקנות, שאישורן יאפשר את ביטולם של עשרה צווי פיקוח נוספים.
מוצע להנחות את משרדי הממשלה השונים להמשיך בעבודה הבין-משרדית האמורה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלבנטי

תקציב

לא רלבנטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלבנטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

בהמשך להחלטות ממשלה קודמות עבודת המטה הבין-משרדית לניתוק החקיקה ממצב החירום, אותה מרכז משרד המשפטים, נעשית בשיתוף משרדי הממשלה שבאחריותם חוקים התלויים במצב חירום או צווי פיקוח, הואיל וטרם הסתיימה עבודה זו, קם הצורך להכריז גם השנה על מצב חירום.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' החלטה מס' 1494 שניתנה ביום כ"א אדר ב' התשע"ד (23 במרץ 2014).

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

ההצעה היא על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה). חוות דעתה של היועצת המשפטית של משרד המשפטים מצורפת והיא מקובלת על היועץ המשפטי למערכת הביטחון.

סיווגים

סיווג ראשי : החלטה אחרת
סיווג משני : החלטה ביצועית
תחום פעולה עיקרי : חוץ וביטחון

מוגש על ידי שר הביטחון
ועל-ידי שרת המשפטים

כ"ח בתשרי התשע"ה
22 באוקטובר 2014

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

הכרזה על מצב חירום לפי סעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

מוצע לפנות לכנסת בבקשה כי תכריז על מצב חירום, לפי סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה, לתקופה של שנה אחת, אשר במסגרתה תימשך עבודת המטה של משרדי הממשלה, בתיאום עם משרד המשפטים, לקידום הניתוק של החקיקה שבתחום אחריותו של כל משרד, מהזיקה להכרזה על מצב החירום.

ביום י"ד באייר התשע"ד (14 במאי 2014) הכריזה הכנסת על מצב חירום עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014). הכרזה זו ניתנה לפי סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה, אשר קובע כי "ראתה הכנסת שקיים במדינה מצב של חירום רשאי היא, ביוזמתה או על פי הצעת הממשלה, להכריז על מצב חירום".

כידוע, מצב החירום קיים בישראל ברציפות מאז חודש אייר התש"ח (מאי 1948), תחילה מכוח הכרזה של מועצת המדינה הזמנית לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948 ולאחר מכן, החל מהכנסת ה-14, מכוח הכרזות של הכנסת לפי חוק-יסוד: הממשלה. סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה קובע כי תקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום לא תעלה על שנה. כן נקבע שבידי הכנסת לחזור ולהכריז על מצב חירום. סעיף 69(ב) לתקנון הכנסת קובע כי אם הממשלה מבקשת שהכנסת תחזור ותכריז על מצב חירום, על הממשלה להודיע על כך ליו"ר הכנסת לא יאוחר משישים ימים לפני תום מצב החירום.

כמפורט בהצעה להחלטה, ישנה שורה של חוקים חיוניים, אשר מקנים סמכויות נחוצות לשם התמודדות עם המצב הביטחוני השורר היום במדינה, התלויים בהמשך תוקפה של ההכרזה על מצב החירום ובכללם:

חוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת-חירום, התש"י-1949;

פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948;

חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), התשל"ט-1979;

פקודת הארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (יציאה לחוץ לארץ), התש"ח-1948;

חוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], התשל"ג-1973;

חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התש"ח-1957.

כאמור בהצעה להחלטה, שירות הביטחון הכללי, משטרת ישראל ומשרד הביטחון דיווחו כי בפרק הזמן שחלף מאז ההכרזה האחרונה על מצב חירום נעשה שימוש בחלק מן הסמכויות המעוגנות בחוקי החירום האמורים וכי חוקי החירום הביטחוניים מקנים כלים משפטיים חיוניים במלחמה בטרור. כמו כן, ציינו הגורמים האמורים כי אם תחול החמרה במצב הביטחוני יעלה הצורך בהפעלת הסמכויות המוקנות בחוקים אלה וחיוניות השימוש בהם תגבר ועל כן, ישנו צורך בהסדרתם בחקיקה.

על פי הצעת ההחלטה לממשלה, נמשכת עבודת המטה הבין-משרדית, אותה מרכז משרד המשפטים, לניתוק החקיקה האמורה ממצב החירום. בכנסת הנוכחית הוקמה ועדת משנה לוועדה המשותפת לוועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה חוק ומשפט בעניין הכרזה על מצב חירום, כדי להמשיך את עבודת הצוות מהכנסת הקודמת. ועדת המשנה מפקחת על עבודת הממשלה ומקיימת דיונים מעת לעת עם כלל משרדי הממשלה שבאחריותם חקיקה התלויה בהכרזה על מצב החירום ומקבלת מהם עדכונים שוטפים על התקדמות העבודה בעניין.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

יש לציין כי במאי 2012 החליט בית המשפט הגבוה לצדק למחוק את העתירה שהגישה בשנת 1999 האגודה לזכויות האזרח בישראל נגד החלטת הכנסת להכריז על מצב חירום (ר' בבג"צ 3091/99 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת ואח'** (נבו, 8.5.2012)). זאת, מן הטעם כי "העתירה מיצתה עצמה, אף שאמנם לא תמה המלאכה". בהתחשב ב"ניסיונות דהיום ונוכח מכלול הצעדים שננקטו", קבעו השופטים כי מעורבותם "אינה נדרשת עוד לעת הזאת, בלא שנעלו דלתות לעתיד לפי הצורך". בית המשפט הדגיש כי "המלאכה עודנה מרובה, אך לעת זו יש להותיר את המשך התהליך לרשויות המוסמכות תוך המסר כי מה שהחל לפני למעלה מעשר שנים, ראוי שיגיע לסיומו הלא רחוק". גם לאחר מחיקת העתירה בעניין, ממשיכה עבודת המטה הבין-משרדית, אותה מרכז משרד המשפטים, לניתוק החקיקה ממצב החירום.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים מצויה בתיאום שוטף מול משרדי הממשלה בנושא זה וכמפורט בדברי ההסבר, ההצעה היא גם על דעתם של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) והיועץ המשפטי למשרד הביטחון.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

ישנו צורך חיוני בהכרזה על מצב חירום וזאת בהתאם לעמדות הגורמים הביטחוניים, כפי שהוצגו בדברי ההסבר להצעה להחלטה. בנוסף, עסקינן בהצעה להחלטה אשר מוגשת על מנת לאפשר את המשך הליך חקיקה שיביא לניתוק הקשר בין החקיקה הקיימת המוזכרת לעיל, ובין ההכרזה על מצב חירום. נוכח האמור לעיל ובהתאם לסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה, אין מניעה משפטית להגיש את ההצעה כי יוכרז על מצב חירום לתקופה של שנה אחת נוספת.

לאה רקובר, עו"ד

היועצת המשפטית למשרד המשפטים

ר' נחמן

כ"ז תשרי תשע"ה

21 אוקטובר 2014

(027-99-2014-002528)

מדינת ישראל

משרד המשפטים

מחלקת יעוץ וחקיקה (חקיקה)

ירושלים, כ"ט בניסן, התשע"ד

29 באפריל 2014

לכבוד

חבר הכנסת אריה דרעי

יושב ראש הוועדה המשותפת של וועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה, חוק ומשפט לעניין הכרזה
על מצב חירום

שלום רב,

הנדון: עדכון לקראת הדיון בהכרזה החוזרת על מצב חירום

לקראת הדיון בוועדה המשותפת של וועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה, חוק ומשפט בבקשת הממשלה כי הכנסת תחזור ותכריז על מצב חירום, ולאור סעיף 69(ג) לתקנון הכנסת, נבקש להביא לידיעתך את הדברים הבאים.

ראשית יצוין כי מאז ההכרזה האחרונה על מצב חירום לפי סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה, לא הותקנו תקנות שעת חירום מכוח סעיף 39 לחוק היסוד.

עוד נבקש לפרט את ההתקדמויות המשמעותיות ביותר שחלו ממועד ההכרזה האחרונה ועד עתה במסגרת עבודת תמטת להחלפת החקיקה התלויה בהכרזה על מצב חירום.

א. ראשית, נזכיר כי **הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"א-2011**, אשר חולל עליה דין רציפות בנובמבר 2014, נדונה בחודשים אלה בוועדת החוקה, חוק ומשפט לצורך הכנתה לקריאה שניה ושלישית. יוזכר כי הצעת חוק זו קובעת הסדרים המאפשרים להתמודד עם איומי הטרור ללא תלות בהכרזה על מצב חירום. במסגרת זו מוצע, בין היתר, לבטל את **פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948** ולתקן את **חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), התשל"ט-1979**, כך שבין השאר, תבוטל זיקת החוק להכרזה על מצב החירום, עוד מוצע לבטל את תקנה 6 שבתוספת **לפקודת הארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (יציאה לחוץ לארץ), התש"ח-1948** המקנה סמכות לשר הפנים לאסור את יציאתו של אדם מישראל, אם קיים יסוד לחשש שיציאתו עלולה לפגוע בביטחון המדינה.

ב. יוזכר בנוסף כי בחודש יוני הוחל דין רציפות הצעת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון)(ביטול פרק שני 3 – סייגים לעסקאות בציד צבאי), התשע"ב – 2012, אשר עברה קריאה ראשונה בכנסת הקודמת. פרק זה עוסק בסייגים לעסקאות בציד צבאי, וקובע פיקוח של משרד הביטחון על סוכנים העוסקים ביבוא של ציד צבאי לצה"ל באמצעות רישומם במערכת, פיקוח על העמלות שהם מקבלים ושיעורן. הצעת החוק נדונה בוועדת החוץ והביטחון להכנתה לקריאה שניה ושלישית והוועדה אף הצביעה על נוסחה הסופי, אולם הוגשה בקשה לדיון מחדש בהצעה אשר טרם נדונה בוועדה.

ג. מלבד עבודת הממשלה בעניינם של החוקים אשר תוקפם תלוי בהכרזה על מצב חירום, נמשכת עבודת המטה להחלפתם של הצווים שניתנו מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957, אשר עדיין בתוקף אחרי שבוטלו מעל למאה צווים בשנים האחרונות. בהקשר זה חלה התקדמות משמעותית מאז ההכרזה האחרונה של הכנסת על מצב חירום, בחודש דצמבר 2013, כפי שיפורט להלן:

1. בשבוע האחרון בוטל צו נוסף בעניין כרטיסי עינוג, וכן התפרסם אתמול ביטולו של צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שמן מינרלי בייצור מזון), התשמ"א-1980, כאשר ביטול זה ייכנס לתוקף בעוד שנה, עם כניסתו לתוקף של התקנות המחליפות אותו. על כן, נשארים חיוס 52 צווים שלגביהם נדרש טיפול. בהמשך לכך נמצאים בימים אלה כמעט כל צווי פיקוח הנותנים בטיפול אינטנסיבי של משרדי הממשלה הרלוונטיים, לצורך החלפתם על ידי חקיקה ראשית או חקיקת משנה.

2. חוק הפיקוח על מזון לבעלי חיים, התשע"ד-2014, התקבל בכנסת בחודש פברואר. משרד החקלאות מגבש כעת תקנות מכוח אותו חוק אשר יאפשרו את ביטולו של צו פיקוח בעניין זה.

3. בינואר הוחל דין רציפות על הצעת חוק הגז (בטיחות ורישוי)(תיקון מס' 4), התשע"ב-2012, והחלו הדיונים בה בוועדת הכלכלה לקראת קריאה שניה ושלישית. חקיקת חוק זה תאפשר את ביטולם של ארבעה צווי פיקוח.

4. בחודש מרס הונחו שלוש הצעות חוק על שולחן הכנסת, אשר כל אחת מהן נועדה להחליף צו אחד: הצעת חוק להסדרת הצבת כוורות וייצור דבש, התשע"ד-2014, הצעת חוק הפיקוח על צעצועים מסוכנים, התשע"ד-2014 וכן הצעת חוק הסדרת העיסוק בהדברת מזיקים לאדם, התשע"ד-2014.

5. יוזכר כי הצעת החוק רישוי שירותים לרכב, התשע"ג-2013, אשר עברה קריאה ראשונה ב-יוני 2013, נמצאת עדיין בדיונים בוועדת הכלכלה של הכנסת. חקיקת חוק זה תאפשר את ביטולם של חמישה צווי פיקוח נוספים.

6. לבסוף, יוזכר כי מונחים על שולחן של וועדות הכנסת סטים שונים של תקנות, להחלפתם של תשעה צווי פיקוח. מתוכם צו הגז (בטיחות ורישוי) (מכלי גז"מ מיטלטלים), התשע"א-2011, הונח מחדש בעקבות הבחירות לכנסת ה-19 בינואר

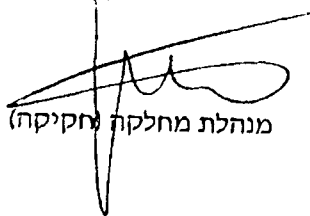
השנה על שולחן ועדת הכלכלה, ועם אישורו יתאפשר ביטולם של שני צווי פיקוח.
יתר התקנות מונחות על שולחן של וועדות הכנסת מלפני ההכרזה האחרונה על
מצב חירום, אך טרם הסתיימו הדיונים אודותיהן. יצויין בנוסף כי השבוע
אשרח וועדת הכלכלה את תקנות תכנון משק החלב (קביעת מכסות
חלב), התשע"ד-2014, שיאפשרו ביטול של צו נוסף, כאשר יותקנו תקנות נוספות
בעניין שני סעיפים אחרונים שבצו זה.

על כן, דברי תיקיה אשר יאפשרו את החלפתם וביטולם של 22 צווי פיקוח נמצאים היום
בכנסת. כך גם לגבי שתי הצעות חוק, אשר יהוו תחליף לשני חוקים התלויים בקיומה של
הכרזה על מצב חירום ולחלקים משני חוקים נוספים.

אנו עומדים כמובן לרשות הוועדה לכל הבהרה נוספת שתידרש.

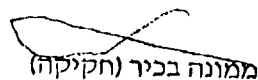
בברכה,

גאל אזריאל,

מנהלת מחלקת (חקיקה)

עמי ברקוביץ,

ממונה בכיר (חקיקה)

העתק:

גבי אורית קורן, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
גבי מירי פרנקל-שור, היועצת המשפטית לוועדת החוץ והביטחון
מר עידו בן-יצחק, עוזר ליועצת המשפטית לוועדת החוץ והביטחון